

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

w sprawie **K. J.**

skazanego za czyn z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2019 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 19 maja 2005 r., sygn. akt II AKa [...]

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 3 listopada 2004 r., sygn. akt II K [...]

1. oddalić wniosek;
2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania wznowieniowego i wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2004 r., sygn. akt II K [...] Sąd Okręgowy w S. uznał oskarżonego K. J. za winnego tego, że w dniach 25 - 26 maja 1996 r. w S., działając w bezpośrednim zamiarze pozbawienia życia małoletniego M. B. kierował dokonaniem tego czynu w ten sposób, że podjął decyzję o zabójstwie w/w, po czym zlecił jego wykonanie X. Y. i nieletniemu T. M., wskazując jako miejsce popełnienia przestępstwa las w pobliżu miejscowości B. w rezultacie czego w dniu 26 maja 1996 r. X. Y. wywołał M. B. z mieszkania, a następnie pod pozorem ukrytego

w lesie motocykla obaj zaprowadzili go do kompleksu leśnego w pobliżu miejscowości B., gdzie po uprzednim skrępowaniu rąk i nóg oraz pobiciu zadzierzgnęli na jego szyi sznurek, doprowadzając do zgonu, po czym dodatkowo nożem zadali w okolicie łopatki prawej ranę kłuto-ciętą drążącą do jamy opłucnej prawej, a następnie zakopali zwłoki w przygotowanym uprzednio dole, tj. popełnienia czynu z art. 16 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. z 1969 r. i z mocy tych przepisów skazał go na karę 25 lat pozbawienia wolności, a na mocy art. 40 § 1 k.k. i art. 44 § 1 k.k. z 1969 r. orzekł wobec K. J. karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres lat ośmiu.

Po rozpoznaniu apelacji wywiezionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 19 maja 2005 r., sygn. akt II AKa [...], zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżonego K. J. uznał za winnego tego, że w drugiej połowie maja 1996 r. w S., chcąc, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego nakłaniał X. Y. do pozbawienia życia małoletniego M. B. w ten sposób, że zlecił mu dokonanie jego zabójstwa, w rezultacie czego w dniu 26 maja 1996 r. w godzinach wieczornych X. Y. wywołał małoletniego z mieszkania, po czym wspólnie z T. M., używając podstępów, zaprowadzili go do kompleksu leśnego w pobliżu miejscowości B., w miejsce, gdzie był wykopany dół i po skrępowaniu M. B. rąk i nóg dokonali jego zabójstwa poprzez zadzierzgnięcie na szyi pętli ze sznura, co doprowadziło do zgonu na skutek uduszenia, zaś zwłoki zakopali w przygotowanym uprzednio dole, tj. czynu określonego w art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. z 1969 r., za co na podstawie tych przepisów skazał go, zaś na podstawie art. 20 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. z 1969 r. wymierzył oskarżonemu karę 25 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 40 § 1 k.k. z 1969 r. orzekł wobec oskarżonego karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na 8 lat.

Wyrok sądu odwoławczego zaskarżył w całości kasacją obrońca skazanego. Wskazany wyżej nadzwyczajny środek zaskarżenia został oddalony przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 8 lutego 2007 r., sygn. akt III KK 182/06.

Postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 maja 2005 r., sygn. akt II AKa [...] było ponadto dwukrotnie

analizowane przez Sąd Najwyższy, na skutek wniosków o wznowienie postępowania złożonych przez obrońcę skazanego.

We wniosku z dnia 19 czerwca 2008 r., opartym na podstawie z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., obrońca skazanego domagał się wznowienia ww. postępowania podnosząc, że po wydaniu „prawomocnych orzeczeń ujawniły się nowe i wcześniej nieznanne Sądowi rozpatrującym fakty i dowody zawarte w:

- 1) oświadczeniu pisemnym skazanego X. Y. złożonym w biurze podawczym Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 26 marca 2007 r. (...),
- 2) aktach sprawy Prokuratury Rejonowej w S., sygn. akt 4 Ds. [...],
- 3) aktach Sądu Rejonowego Wydziału Grodzkiego w S., sygn. akt VII Kp [...].”

W konkluzji ww. wniosku obrońca domagał się wznowienia postępowania i uniewinnienia skazanego, ewentualnie uchylecia zaskarżonych orzeczeń i przekazania sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 26 listopada 2008 r., sygn. akt III KO 53/08, oddalił przedmiotowy wniosek.

W kolejnym wniosku o wznowienie postępowania, datowanym na dzień 16 września 2013 r., obrońca skazanego, powołując się na przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., domagał się wznowienia postępowania i uniewinnienia K. J., względnie uchylecia orzeczeń obu sądów i przekazania sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania. We wniosku wskazano, że podstawą prawną wznowienia postępowania są ujawnione po wydaniu orzeczeń nowe fakty i dowody, nieznanne przedtem sądom orzekającym, wskazujące na to, że skazany nie popełnił zarzucanego mu czynu, w postaci:

- 1) kopii dokumentów niemieckich wraz z tłumaczeniem potwierdzających, iż K. J. - przed urzędową zmianą imienia C. - w 1995 roku został zatrzymany i osadzony w areszcie śledczym w B., a następnie po przeprowadzonym procesie skazany na karę grzywny i zwolniony z aresztu; te dokumenty to akt oskarżenia, protokół i wyrok skazujący wraz z uzasadnieniem, odwołanie od wyroku, wezwania na rozprawę, pisma Prokuratury Rejonowej w B.;
- 2) kopii dokumentów niemieckich wraz z tłumaczeniem
– zaświadczenia o zwolnieniu z więzienia wystawionego przez Zakład Karny B. - M., z którego wynika, że C. J., obecnie K., w dniach od 11 maja do 25 czerwca

1996 r., odbywał karę pozbawienia wolności w wykonaniu wyroku z dnia 12 maja 1995 r. do sprawy o sygnaturze 253 Ds. [...],

- zawiadomienia o wpłaceniu opłat i grzywnien wraz z tłumaczeniem wskazującego, iż w dniu 25 czerwca 1996 r. A. J. dokonał wpłaty 480 marek niemieckich, co skutkowało zwolnieniem K. J. tego samego dnia z Zakładu Karnego B. – M.;
- 3) kopii decyzji urzędowej o zmianie przez K. J. imienia z C. na K. oraz kserokopii strony paszportu z danymi personalnymi seria i numerem dokumentu, która była podstawą identyfikacji w postępowaniu karnym prowadzonym przez organy niemieckie;
- 4) obecności M. Z. przy zatrzymaniu K. J. w B. w dniu 11 maja 1996 r. i osadzeniu go w Zakładzie Karnym B. – M. do odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności oraz przy wpłaceniu przez A. J. w dniu 25 czerwca 1996 r. pozostałej do spłaty części grzywny i kosztów sądowych, w następstwie czego K. J. tego samego dnia został zwolniony z zakładu karnego w B..

W uzasadnieniu wniosku, powołując się na wspomniane wyżej dowody, obrońca skazanego wskazał, że „jako oczywiste jawi się, że skoro K. J. w okresie od 11 maja do 25 czerwca 1996 roku odbywał karę w Zakładzie Karnym B. – M. w B. – będącą następstwem wyroku skazującego z 1995 roku i niewykonania orzeczonej tam kary grzywny i opłat sądowych – nie mógł w tym samym czasie działać w S. w dniach 25 – 26 maja jako sprawca kierowniczy, jak to przyjął Sąd Okręgowy, czy jak uznał Sąd Apelacyjny w drugiej połowie maja jako podżegacz” (k. 3 – 9 akt III KO 78/13).

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2015 r., sygn. akt III KO 78/13 Sąd Najwyższy wskazany wyżej wniosek oddalił, a kosztami postępowania wznowieniowego obciążył skazanego.

Zaakcentować należy, że w toku postępowania zainicjowanego powyższym wnioskiem Sąd Najwyższy przeprowadził czynności sprawdzające, które doprowadziły go do przekonania, że wszystkie dokumenty wystawione przez niemieckie organy wymiaru sprawiedliwości, a dołączone do wniosku o wznowienie postępowania, należy uznać za autentyczne. Sąd Najwyższy skonstatował jednak, że w związku z faktem, iż pozostałe dokumenty zostały zniszczone, nie jest możliwe odnalezienie dokumentacji medycznej obrazującej

ewentualny przebieg leczenia stomatologicznego K. J. w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym B. – M.. Ponadto Sąd Najwyższy ustalił, że z informacji uzyskanej przez Prokuraturę Okręgową w W. od organów niemieckich, wynika, że normalny okres przechowywania odcisków palców wynosi 10 lat. Powyższe doprowadziło Sąd Najwyższy do konstatacji, że „treść zaświadczenia z dnia 25 czerwca 1996 r. nr księgi [...], wystawionego przez Zakład Karny B. – M., nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, że to C. (K.) J. odbywał w tej jednostce penitencjarnej karę pozbawienia wolności w okresie od 11 maja 1996 r. do 25 czerwca 1996 r., bowiem dokument ten nie wyklucza przyjęcia, że to nieustalona osoba, która została zidentyfikowana przez administrację zakładu karnego, na podstawie paszportu [...] wystawionego na nazwisko C. J. była wówczas osadzona w zakładzie karnym”. Sąd skonstatował, że „czynienie bardziej stanowczych ustaleń co do tożsamości osoby osadzonej na podstawie niemieckiej dokumentacji wykonawczej uniemożliwia fakt zniszczenia akt osobowych osadzonego w sprawie [...] Ds [...] zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego T. w B. z dnia 12 maja 1995 r. oraz usunięcie jej kart daktyloskopijnych z elektronicznego systemu identyfikacji linii papilarnych”. Powyższe doprowadziło sąd wznowieniowy do konstatacji, że brak tych dowodów uniemożliwia rozstrzygnięcie sygnalizowanych wątpliwości i obalenie domniemania prawidłowości ustaleń faktycznych dokonanych w prawomocnym wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 maja 2005 r., sygn. akt II AKa [...], które wspierają liczne dowody jednoznacznie wskazujące, że w krytycznym czasie skazany przebywał w Polsce w rejonie S., a nawet uczestniczył w czynnościach procesowych dokonywanych przez miejscowych funkcjonariuszy Policji. Ostatnio poczynioną uwagę Sąd Najwyższy poparł szeregiem odwołań do treści dokumentów procesowych znajdujących się w aktach spraw prowadzonych w Sądzie Okręgowym w S. pod sygnaturą II K [...] oraz w Sądzie Rejonowym w S. pod sygnaturą II K [...], a nadto opinią biegłego z dziedziny badań pisma ręcznego, z której dowód Sąd Najwyższy dopuścił w toku postępowania wznowieniowego (k. 471 - 472, 646 – 652 v. akt sprawy III KO 78/13). Z opinii tej wynika, że cztery podpisy zamieszczone na kartach protokołu przesłuchania C. J. w charakterze świadka z dnia 18 czerwca 1996 r. (akta sprawy II K [...] Sądu Okręgowego w S. –

k. 189 – 190 v.), podpis zamieszczony na zwrotnym poświadczeniu odbioru wezwania z dnia 21.05. 1996 r. (k. 89 akt sprawy II K [...] Sądu Rejonowego w S.) oraz podpisy zamieszczone na protokole okazania z dnia 27 maja 1996 r. (k. 94 akt sprawy II K [...]) są autentycznymi podpisami K. J. (k. 548 – 598 akt sprawy III KO 78/13).

Wnioskiem datowanym na dzień 24 czerwca 2017 r. obrońca skazanego K. J., powołując się na art. 540 k.p.k. wniosła o:

1. wznowienie postępowania karnego w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19.05.2005 r. w sprawie o sygn. akt II AKa [...], zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 03.11.2004 r., w sprawie o sygn. akt II K [...] na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. – z uwagi na ujawnienie się nowych faktów i dowodów wskazujących na niemożliwość popełnienia czynu zabronionego przez skazanego K. J. w postaci:
  - a) nowych i wcześniej niepowołanych dokumentów nadesłanych za pośrednictwem Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości w B. szczegółowo wskazanych i opisanych w uzasadnieniu wniosku potwierdzających w sposób niewątpliwy - poprzez odnalezione ślady daktyloskopijne - odbywanie przez skazanego kary na terenie Niemiec w okresie popełnienia przypisanego mu czynu zabronionego;
  - b) przedstawionej analizy materiałów z postępowania przygotowawczego ewidentnie świadczących o antydatowaniu protokołów przez funkcjonariuszy policji przeprowadzających śledztwo w sprawie, w sposób jednoznaczny potwierdzających niepodobieństwo popełnienia przez skazanego czynu przypisanego i inne daty przeprowadzenia czynności procesowych aniżeli faktycznie przeprowadzane;
2. zarządzenie przeprowadzenia czynności sprawdzających z art. 97 k.p.k. szczegółowo opisanych w uzasadnieniu wniosku - celem potwierdzenia zaistnienia podstaw wznowienia postępowania oraz ich istotności dla wzruszenia prawomocnego orzeczenia zapadłego w sprawie - na zasadzie art. 546 k.p.k. - poprzez:
  - a) powołanie biegłego z zakresu daktyloskopii celem przeprowadzenia porównawczego badania odcisków daktyloskopijnych po pobraniu od skazanego

odcisków palców i udostępnieniu materiału do porównania z materiałem zabezpieczonym w Krajowym Urzędzie Kryminalnym w B. nr akt [...], poparte przez [...], w dniu 11.05.1996 r. od osoby tam zatrzymanej, gdzie ustalono jej tożsamość na podstawie kart fotograficznych, które znajdowały się w aktach sprawy karnej Sądu Rejonowego T. w B. sygn. akt [...] Ds. [...], a ten fakt ostatecznie potwierdzono w sporządzonym protokole przesłuchania dołączonym wraz z tłumaczeniem przysięgłym do niniejszego wniosku,

- b) powołanie biegłego z zakresu badania autentyczności dokumentów celem ustalenia czy zebrana w postępowaniu przygotowawczym procesowa dokumentacja nosi ewidentne cechy nieuprawnionego przerobienia pierwotnych dat i godzin przesłuchań świadków oraz kiedy wskazane czynności miały zostać wykonane.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] na podstawie art. 547 § 3 k.p.k. i uniewinnienie K. J. od przypisanego mu czynu, ewentualnie uchylenie wskazanego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] oraz wyroku Sądu Okręgowego w S. i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku skarżąca powołała się przede wszystkim na odpowiedź udzieloną C. J. przez Komendanta Głównego Policji w B., której treść wskazywała, że w zasobach niemieckich organów ścigania odnaleziono odciski daktyloskopijne pobrane od osoby osadzonej w celu wykonania kary w B. – M. w maju 1996 r., zarejestrowane pod numerem sprawy [...] – obecnie Krajowej Policji Śledczej Instytut Kryminalno-Techniczny w B. numer [...].

W odpowiedzi na wniosek prokurator Prokuratury Krajowej domagał się przeprowadzenia niezbędnych czynności sprawdzających oraz oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Mając na uwadze informacje zawarte w treści ww. wniosku, a nadto żądanie zawarte w piśmie skazanego z dnia 14 sierpnia 2017 r. (k. 458), w którym zwrócił się on o „powołanie w sprawie biegłego grafologa i poddanie badaniom grafologicznym, dokumentu w postaci policyjnego protokołu mojego przesłuchania z dnia 11.05.1996 r. i porównaniu mojego podpisu z podpisem, który to protokół przesłuchania został podpisany przez moją osobę imieniem i nazwiskiem J. C.,

miejscością (B.), datą (11.05.1996 r.) i nr mojego paszportu [...]”, Sąd Najwyższy, zwrócił się do Prokuratury w B. o:

1. wskazanie, czy w posiadaniu organów niemieckich znajduje się oryginał protokołu przesłuchania C. J. (ur. 22.05.1966 r., seria i nr paszportu [...]) z dnia 11 maja 1996 r. (kopia protokołu przesłuchania w załączeniu), a w razie odpowiedzi pozytywnej - o nadesłanie oryginału wyżej wymienionego protokołu w celu dopuszczenia przez Sąd Najwyższy dowodu z opinii biegłego z dziedziny badań pisma ręcznego z zastrzeżeniem, że po wykonaniu tej czynności dokument zostanie niezwłocznie zwrócony;
2. w przypadku udzielenia odpowiedzi negatywnej na pytanie zawarte w punkcie 1. o wskazanie, czy w posiadaniu organów niemieckich znajduje się kopia wyżej wymienionego protokołu, a w razie odpowiedzi pozytywnej zwrócić się o nadesłanie odpisu tego dokumentu; wskazać Prokuraturze w B., że z informacji przekazanych Sądowi Najwyższemu wynika, iż kopia przedmiotowego protokołu została przekazana przez Prokuraturę w B. - C. J. w ślad za pismem z dnia 12 stycznia 2016 r. [...] (kopia pisma w załączeniu)

albowiem

pozyskanie wyżej wymienionych informacji i dokumentów jest konieczne w związku z toczącym się przed Sądem Najwyższym postępowaniem o wznowienie postępowania karnego zainicjowanym wnioskiem obrońcy skazanego K. J. (przed zmianą imienia dokonaną na mocy decyzji administracyjnej z dnia 10.12.1996 r. noszącego imię C.) w sprawie III KO 13/17.

Sąd Najwyższy postanowił nadto:

1. zwrócić się do Prezydenta Policji w B. Krajowej Policji Śledczej - Instytutu Kryminalno - Technicznego o wskazanie ([...]), czy w posiadaniu b. Policji znajdują się odciski palców C. J., ur. 22 maja 1966 r. w S., nr paszportu [...] pobrane od niego w związku z zatrzymaniem w dniu 11 maja 1996 r. na terenie Republiki Federalnej Niemiec;
2. przesłać Prezydentowi Policji w B. Krajowej Policji Śledczej - Instytutowi Kryminalno - Technicznemu ([...]), w celu porównania, kopie odcisków palców pobranych od K. J., ur. w dniu 22 maja 1966 r. w S., seria i numer dowodu

osobistego [...] (przed zmianą imienia dokonaną na mocy decyzji z dnia 10.12.1996 r. noszącego imię C.);

3. poinformować Prezydenta Policji w B. Krajową Policję Śledczą - Instytut Kryminalno - Techniczny ([...]), że wcześniejszą korespondencję w tej sprawie prowadzono pod sygnaturą [...] z C. J. (pismo z dnia 4.01.2017 r.) i „właściwą Policją w Polsce” (pismo z dnia 04.01.2017 r. - kopie pism w załączeniu);
4. w przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie zadane w pkt. 1 zwrócić się do Prezydenta Policji w B. Krajowej Policji Śledczej - Instytutu Kryminalno - Technicznego ([...]) o podanie przyczyn zatrzymania C. J. na terenie Republiki Federalnej Niemiec, w związku z którym to zatrzymaniem nastąpiło pobranie odcisków palców od C. J.

albowiem

pozyskanie wyżej wymienionych informacji i dowodów jest konieczne w związku z toczącym się przed Sądem Najwyższym postępowaniem o wznowienie postępowania karnego zainicjowanym wnioskiem obrońcy skazanego K. J. (przed zmianą imienia dokonaną na mocy decyzji administracyjnej z dnia 10.12.1996 r. noszącego imię C.) w sprawie III KO 13/17.

W związku z treścią wskazanego wyżej postanowienia Sąd Najwyższy postanowił także, na podstawie art. 15 § 1 k.p.k., zwrócić się do Komendanta Miejskiego Policji w S. o pobranie odcisków palców od K. J., syna C. i J., urodzonego w dniu 22 maja 1966 r. w S., legitymującego się dowodem osobistym seria i numer [...] osadzonego w Areszcie Śledczym w S., ul. W. [...], w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności, a następnie przekazanie kart daktyloskopijnych z pobranymi od ww. odciskami palców Sądowi Najwyższemu w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia postanowienia.

W wykonaniu wyżej wymienionych postanowień, wnioskami z dnia 10.01.2018 r. zwrócono się organów niemieckich o pomoc prawną, zgodną z treścią ww. postanowień.

W odpowiedzi na powyższe wnioski Naczelnny Prokurator Okręgowy w B.:
- pismem z dnia 5 czerwca 2018 r. poinformował, że akta sprawy [...] zostały już zniszczone i w związku z tym tutejsza prokuratura nie dysponuje ani oryginałem, ani kopią wnioskowanego protokołu przesłuchania (k. 734, 765, 766 - 767),

- w ślad za pismem z dnia 26 lipca 2018 r. przesłał kopię „karty zwolnienia osadzonego z dnia 25.06.1996 r. (k. 909, 922 – 925),
- pismem z dnia 12 listopada 2018 r. poinformował, że osoba, która była osadzona w B., w czasie popełnienia przestępstwa posługiwała się nazwiskiem „J.” jako pseudonimem. Odciski palców pobrane podczas czynności po zatrzymaniu osadzonego nie są zgodne z odciskami palców obywatela polskiego K. (C.) J., ur. dnia 22.05.1966 r., które zostały dobrowolnie pobrane w Polsce. Jako że „odciski palców różnią się od siebie, nie może chodzić o jedną i tę samą osobę” (k. 960, 964, 965).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie zasługiwał na uwzględnienie. Pozyskane przez Sąd Najwyższy w toku postępowania wznowieniowego dokumenty nie tylko bowiem nie potwierdziły leżącej u podstaw wniosku o wznowienie postępowania tezy, że w drugiej połowie maja 1996 r., czyli w dacie popełnienia przypisanego skazanemu czynu przestępnego, skazany przebywał w Zakładzie Karnym B. – M., ale wręcz ją podważyły.

Z treści pisma Naczelnego Prokuratora Okręgowego w B. z dnia 12 listopada 2018 r. wynika jasno, że odciski palców, które pobrano w związku z zatrzymaniem w dniu 11 maja 1996 r., nie są odciskami palców K. J. albowiem osoba zatrzymana, od której je pobrano, posługiwała się nazwiskiem J. „jako pseudonimem”. W tym stanie rzeczy brak jest podstaw, by podważać wiarygodność materiału dowodowego zawartego w aktach sprawy II K [...] Sądu Rejonowego w S. oraz w aktach sprawy II K [...] Sądu Okręgowego w S., na który powoływał się Sąd Najwyższy w pisemnych motywach postanowienia z dnia 24 kwietnia 2015 r., sygn. akt III KO 78/13, w celu wykazania, że w II połowie maja 1996 r. K. J. przebywał w Polsce. Pamiętać przy tym należy, że wnioski w tym przedmiocie Sąd Najwyższy wywiódł nie tylko z treści (w tym dat sporządzenia) opisanych wyżej dokumentów, na których K. J. złożył swój podpis, ale i wyjaśnień samego K. J., zeznań świadków oraz wpisów w paszporcie skazanego.

Z faktu, iż treść odpowiedzi udzielonej przez organy niemieckie, po porównaniu odcisków palców znajdujących się w ich posiadaniu z odciskami palców pobranych od K. J., determinować będzie sposób rozstrzygnięcia wniosku

dowodowego dotyczącego wiarygodności dokumentacji procesowej wskazanej w punkcie 2b wniosku o wznowienie postępowania, zdawała sobie sprawę i autorka nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Skarżąca wyraźnie wskazała, że podjęcie czynności dowodowych, zmierzających do weryfikacji prawidłowości przeprowadzenia czynności procesowych, w tym zwłaszcza „antydatowanych protokołów przeprowadzenia czynności procesowych w postaci konfrontacji z udziałem K. J. czy przesłuchania w charakterze świadka H. B.” konieczne będzie, w przypadku uzyskania potwierdzenia - po przeprowadzeniu badań porównawczych odcisków palców - że to właśnie K. J. odbywał karę w Zakładzie Karnym w B. w okresie od 11 maja 1996 r. do 25 czerwca 1996 r. Takiego „potwierdzenia” jednak nie pozyskano i już z tego względu, wspomniany wniosek dowodowy musiał zostać oddalony. W tej sytuacji, co oczywiste, nie mógł on służyć do weryfikacji istotnej z perspektywy postępowania wznowieniowego okoliczności, a mianowicie, czy powołany przez stronę nowy dowód, za który mogła być potraktowana wyłącznie opisana wcześniej informacja o dysponowaniu przez organy niemieckie odciskami palców, z dużym prawdopodobieństwem wskazuje na błędność skazania. Oczywiste jest też, że za nowy fakt czy dowód nie mogła być potraktowana wskazana we wniosku „analiza materiałów z postępowania przygotowawczego ewidentnie świadcząca o antydatowaniu protokołów przez funkcjonariuszy policji przeprowadzających śledztwo w sprawie”. Materiały te były bowiem przedmiotem oceny nie tylko sądów orzekających w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 maja 2005 r., sygn. akt II AKa [...], ale i Sądu Najwyższego w sprawie III KO 78/13.

Odnosząc się natomiast do zawartych w uzasadnieniu wniosku o wznowienie postępowania sugestii, że zauważone i nieodpowiadające przewidzianej procesowo formie „poprawki” w protokołach były konsekwencją popełniania przestępstwa, to stwierdzić należy, że skarżąca – co sama zresztą przyznała (k. 367) - nie wskazała we wniosku orzeczenia, o którym mowa w art. 541 § 2 k.p.k. Za takowe wskazanie nie może być bowiem uznane powołanie się na niemające żadnego związku z kwestionowaną we wniosku dokumentacją postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa z dnia 28 marca 2014 r., sygn. akt 3 Ds. [...] (k. 379 – 383) oraz - dołączenie do akt sprawy zawiadomienia

o „odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie sfalszowania wezwania przez funkcjonariusza KRP w S. w latach 1996 ujawnione w sprawie II K [...] Sądu Rejonowego w S.” (k. 378). W powyższym kontekście należy nadto przypomnieć, że nie każde orzeczenie, z którego wynika niemożność wydania wyroku skazującego (art. 541 § 2 *in fine* k.p.k.), może być uznane za orzeczenie dające podstawę do wystąpienia z wnioskiem o wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. Jest nim bowiem takie tylko orzeczenie wydane w postępowaniu karnym, inne niż wyrok skazujący, w którym zawarte są ustalenia stwierdzające popełnienie przez sprawcę przestępstwa w związku z innym postępowaniem karnym zakończonym prawomocnym orzeczeniem, jeśli przy tym istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że popełnienie tego przestępstwa mogło mieć wpływ na treść orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2018 r., V KO 83/17, OSNKW 2018, z. 4, poz. 34).

Konkludując należało zatem stwierdzić, że wniosek dowodowy wskazany w punkcie 2b nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie zasługiwał na uwzględnienie, zarówno jeśli oceniać go przez pryzmat art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., jak i art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Odnosząc się natomiast do wniosku dowodowego skazanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność autentyczności podpisu znajdującego się na przedłożonej przezeń kopii protokołu przesłuchania z dnia 11 maja 1996 r. (k. 184 – 185) wskazać trzeba, że musiał on zostać oddalony, z uwagi na fakt, że mimo podjętych starań, Sądowi Najwyższemu nie udało się uzyskać oryginału powyższego dokumentu. Brak oryginału wykluczał z kolei możliwość uzyskania katerycznej opinii w tym przedmiocie. Podkreślić należy, że ograniczenia badawcze w przypadku kserokopii wynikają nie tylko z samej jakości materiału, ale nade wszystko z niemożności wykluczenia, iż kserokopia została stworzona poprzez kompilację dokumentu dowodowego z różnych dokumentów autentycznych (E. Buduj, Problemy badania dokumentów nie będących oryginałami. Możliwość i granice kryminalistycznego wnioskowania [w:] Problematyka dowodu z ekspertyzy dokumentów pod red. Z. Kegla, Wrocław 2002, s. 875 - 878).

Oznacza to, że niezależnie od tego, jakie wnioski, co do autentyczności figurującego na kserokopii podpisu i towarzyszących mu adnotacji, płynęłyby z owej opinii i tak nie byłyby w stanie podważyć domniemania prawdziwości ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 maja 2006 r., II AKa [...], potwierdzonego stanowczą informacją wynikającą z pisma Naczelnego Prokuratora Okręgowego w B. z dnia 12 listopada 2018 r. oraz materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach spraw: II K [...] Sądu Okręgowego w S. i II K [...] Sądu Rejonowego w S., wnikliwie ocenionym przez Sąd Najwyższy w toku postępowania w sprawie III KO 78/13.

Wyżej wskazane okoliczności byłyby niewątpliwie wystarczające do wydania postanowienia o oddaleniu inicjującego przedmiotowe postępowanie wniosku o wznowienie. Zaakcentować jednak wypada, że również analiza innych dokumentów zawartych w aktach przedmiotowej sprawy, w tym zwłaszcza pism przekazanych przez skazanego, utwierdziła Sąd Najwyższy w przekonaniu, że oświadczenia skazanego o pobycie w okresie od dnia 11 maja 1996 r. do 25 czerwca 1996 r. w Zakładzie Karnym B. M. nie są oparte na żadnych racjonalnych i przekonujących podstawach, a sam skazany formułował w tej materii sprzeczne informacje.

Uwagi poświęcone tej kwestii należy rozpocząć od oceny treści protokołu przesłuchania z dnia 11 maja 1996 r., z którego wynika, że zatrzymany oświadczył, że przyznaje, iż grzywna nie została zapłacona, a nadto że nie będzie zeznawał (k. 185, 263, 264, 270). Tego rodzaju oświadczenia, w ustach osoby niesłusznie skazanej, której grozi pozbawienie wolności za czyn, którego się nie dopuściła, brzmią nader dziwnie. Logika i doświadczenie życiowe wskazują bowiem, że gdyby K. J. rzeczywiście został wówczas zatrzymany, protestowałby przeciwko osadzeniu go w Zakładzie Karnym i starał się wyjaśnić zaistniałą pomyłkę, tak jak to uczynił np. podczas zatrzymania w 1997 r. (k. 864, 866).

W podaniu o zmianę imienia skazany również nie wspomina nic na temat tego, by na skutek posługiwania się przez inną osobę jego danymi personalnymi i paszportem został niesłusznie pozbawiony wolności. Wysoce prawdopodobnym wydaje się, że gdyby taka okoliczność rzeczywiście miała miejsce, to właśnie ten fakt, jako najbardziej dolegliwy, skazany eksponowałby w treści ww. pisma, zamiast powoływać się jedynie na fakt kłopotów z przekraczaniem granicy i przekazaną mu

przez Policję informację, że ów nieznany mu mężczyzna w 1995 r. przebywał w więzieniu w B. (k. 676, 825).

Uderzająco sprzeczne i tym samym zdecydowanie podważające wiarygodność przekazywanych przez skazanego informacji na temat rzekomego pobytu w Zakładzie Karnym w B. w okresie od dnia 11 maja 1996 r. do 25 czerwca 1996 r., są jego oświadczenia odnoszące się do merytorycznej słuszności wyroku Sądu Rejonowego B. – T. w B. z dnia 12 maja 1995 r., sygn. akt [...] Ds. [...].

W początkowej fazie postępowania wznowieniowego skazany załącza do akt postępowania pisma (adresowane również do organów niemieckich), z których wyraźnie wynika, że nie kwestionuje ani tego wyroku, ani wymierzonej mu, za przypisane tym wyrokiem przestępstwo, kary, którą - jak wskazuje - odbył w okresie od 18 kwietnia 1995 r. do 12 maja 1995 r. oraz od dnia 11 maja 1996 r. do 25 czerwca 1996 r. (zob. np. k. 3, 29, 117, 119 v., 122 v., 138, 148, 161 v., 234).

W końcowej części postępowania przedkłada jednak do akt postępowania kopie pism sporządzanych już w latach 2011= - 2012, z których ewidentnie wynika, że z ww. wyrokiem się nie zgadza, gdyż w dniu 17 kwietnia 1995 r. doszło do zatrzymania podczas popełnienia przestępstwa nieznanego mu mężczyzny, który podał jego dane osobowe. K. J. twierdzi, że w wyniku wprowadzenia organów niemieckich w błąd przez w/w mężczyznę, doszło do wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w T. odnoszącego się do osoby o danych personalnych skazanego, w którym to wyroku wymierzono karę grzywny, a później z powodu niewykonania tej kary K. J. został osadzony w dniu 11 maja 1996 r. w Zakładzie Karnym B. – M., gdzie przebywał do dnia 25 czerwca 1996 r. Z pism tych wynika również, że w okresie od dnia 17 kwietnia 1995 r. do dnia 12 maja 1995 r. w areszcie śledczym Zakładu Karnego B. M. przebywał ów nieznany, podający się za niego mężczyzna (k. 779 v. – 780, 810 v. – 811, 843 – 855, 871 v., 878, 887 – 899, 904).

Warto przy tej okazji wspomnieć, że wewnątrz sprzeczne są również wypowiedzi skazanego na temat osoby, która miała posługiwać się jego paszportem. W pismach do polskich i niemieckich organów, K. J. wskazywał wszak, że nie zna tej osoby. Natomiast podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego w sprawie 2 Ds. [...] prowadzonego przez prokuratora

Prokuratury Rejonowej w P. - K. J. wyjaśnił, że „nie chce powiedzieć kto się posługuje jego paszportem bo się boi” (k. 834).

Nie można było również nie zauważyć, że dokumenty, na które powołał się Sąd Najwyższy w postanowieniu w sprawie III KO 78/13, a których to wiarygodność starano się zakwestionować we wniosku o wznowienie postępowania, nie były jedynymi dokumentami, które K. (ówcześnie C.) J. opatrzył swoim podpisem w okresie od 11 maja 1996 r. do 25 czerwca 1996 r., czyli w czasie, w którym miał rzekomo przebywać w Zakładzie Karnym B. – M. w B.. Z akt sprawy II K [...] Sądu Wojewódzkiego w S., wynika, że C. J. jako adresat przesyłki skierowanej do niego w sprawie II Ko [...] odebrał ją w dniu 23 maja 1996 r., co potwierdził swoim podpisem (k. 464 akt sprawy II K [...]).

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić, że wnioskodawca nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku wykazania, że w sprawie ujawniły się nowe istotne fakty lub dowody wskazujące na wysokie prawdopodobieństwo, że skazany nie popełnił przypisanego mu przestępstwa, a zatem, że zaktualizowała się podstawa wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Wręcz przeciwnie. Całokształt zgromadzonej w toku przedmiotowego postępowania dokumentacji przeczy głównej tezie, na której oparto wnioski o wznowienie postępowania, zgodnie z którą K. J. nie mógł popełnić zbrodni przypisanej mu wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 maja 2005 r., sygn. akt II AKa [...].

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w pkt. 1 części dyspozytywnej postanowienia.

O kosztach sądowych postępowania wznowieniowego, mając na uwadze sytuację materialną skazanego oraz fakt odbywania długoletniej kary pozbawiania wolności, orzeczono zgodnie z art. 639 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k., zwalniając od ich uiszczenia skazanego i obciążając wydatkami postępowania Skarb Państwa.